KUOPIO

Lausunto
28.09.2026
Asianro 6265/00.04.01/2026

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo

Tuusniemen kunta

Lausuntopyyntö 27.8.2026

Tuusniemi, lausunto rakennusjärjestysehdotuksesta

Museovirasto on välittänyt Kuopion kulttuurihistorialliselle museolle Tuusniemen kunnan lausuntopyynnön uudesta rakennusjärjestysehdotuksesta. Kuopion kulttuurihistoriallinen museo toimii Pohjois-Savossa museolain (314/2019) mukaisena alueellisena vastuumuseona ja sen tehtäviin kuuluu toimia alueen kulttuuriympäristön asiantuntijana. Museo lausuu rakennusjärjestysehdotuksesta arkeologisen kulttuuriperinnön, rakennetun ympäristön ja kulttuurimaiseman näkökulmasta.

Alueellinen vastuumuseo pitää rakennusjärjestysehdotusta hyvin valmisteltuna ja kiittää erityisesti arkeologisen kulttuuriperinnön hyvästä huomioimisesta. Museo haluaa nostaa vielä muutamia seikkoja, jotka olisi syytä tuoda esille uudessa rakennusjärjestyksessä.

Alueellisen vastuumuseon kommentit

Pykälässä 3 Rakennushankkeen ja -toimenpiteen ennakkolausunnot on syytä tuoda esille myös arkeologinen kulttuuriperintö ja kiinteät muinaisjäännökset, sillä ne ovat usein vieraampia suojelukohteita kuin esimerkiksi suojellut rakennukset. Asian voi tuoda esille esimerkiksi muodossa: *Kun rakennuskohde tai toimenpide sijoittuu suojeltuun kohteeseen tai alueeseen, arvokkaaseen kulttuuriympäristöön tai kiinteän muinaisjäännöksen alueelle tai sen välittömään läheisyyteen, tulee hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä selvittää yhdessä rakennusvalvontaviranomaisen kanssa eri tahojen lausuntotarpeet ja mahdolliset toimenpidettä rajoittavat tekijät.*

Pykälän 5.1 osalta museo esittää, että sana historialliset arvot korvattaisiin termillä kulttuuriympäristö: *Rakennuskohteen tulee muodostaa ympäristö- ja kyläkuvaltaan sopusuhtainen sekä alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot huomioon ottava kokonaisuus.* Kulttuuriympäristöllä tarkoitetaan rakennettua ympäristöä, kulttuurimaisemaa, arkeologista kulttuuriperintöä sekä perinneympäristöjä.

Pykälässä 15.2 käsitellään asemakaava-alueen ulkopuolelle rakentamisen selvitysvaatimuksia. Myös tässä sana historiallinen on syytä muuttaa muotoon kulttuuriympäristö: *Rakennushankkeeseen ryhtyvän on selvitettävä etukäteen, soveltuuko kiinteistö rakentamiseen, kun otetaan huomioon suojelulliset, kulttuuriympäristö- ja luontoarvot sekä ennusteet muuttuvista ilmasto-olosuhteista.*

KUOPIO

Lausunto
28.09.2026
Asianro 6265/00.04.01/2026

Pykälässä 23 käsitellään luvanvaraisuudesta vapautettuja rakentamiskohteita ja niitä koskeva määräyksiä. Uusi rakentamislaki lisää kuntalaisten omaa selvitysvelvollisuutta suojeltujen kohteiden ja alueiden, kuten arkeologisen kulttuuriperinnön, osalta. Tällöin korostuu mm. rakennusjärjestysten sekä kuntien rakennusvalvontaviranomaisten merkitys arkeologisen kulttuuriperinnön huomioon ottamisessa. Museo esittää, että yleismääräyksiin lisätään maininta *Jos hanke liittyy suojeltuun kohteeseen tai alueeseen, arvokkaaseen kulttuuriympäristöön tai kiinteän muinaisjäännöksen alueelle tai sen välittömään läheisyyteen, luvantarve on aina tarkistettava.* Lisäksi pykälän alakohtien 2, 5, 7, 9, 10 ja 14 määräys luvanvaraisuuden tarkistamisesta on syytä muuttaa muotoon *Suojeltuihin kohteisiin, arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin ja* ***muinaismuistoalueisiin ja niiden välittömään läheisyyteen*** *liittyvissä hankkeissa luvantarve on aina tarkistettava.* Tämä siksi, että muinaismuistoalueiden laajuus on usein epäselvä ja saattaa vaatia lisäselvityksiä. Maininta on myös syytä lisätä kohtaan 23.14, jotta tulee ennakolta selvitettyä voiko jätevesijärjestelmän hanke tulla koskemaan kiinteää muinaisjäännöstä.

Pykälään 27 tulee lisätä valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK). Tuusniemellä sijaitsee kaksi VARK-aluetta: Honkakangas (VARK-tunnus 100508) ja Ohtaansalmi (VARK-tunnus 101184).

Pykälässä 28 on tuotu esille laajasti arkeologinen kulttuuriperintö ja sen huomioiminen rakennushankkeissa. Vastuumuseo pitää pykälää kattavana ja asiantuntevasti laadittuna.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Helka Väisänen, museopalveluiden päällikkö, museonjohtaja

Piritta Häkälä, intendentti

Liitteet

Jakelu
Tuusniemen kunta
Museovirasto
Lupa- ja valvontavirasto

KUOPIO

Lausunto
28.09.2026
Asianro 6265/00.04.01/2026

Kuopion kaupunki
PL 228 (Tulliportinkatu 31)
70101 Kuopio
Puhelin: 017 185 044
www.kuopio.fi
Y-tunnus: 0171450-7